

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВИХ
ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ

Матеріали всеукраїнської
науково-практичної конференції

м. Харків, 15 квітня 2016 року

У двох томах

Том 1

Харків
«Право»
2016

УДК 347.963
ББК 67.72
П78

Редакційна колегія:

професор Л. М. Москвич (голова);
асистент А. В. Лапкін;
асистент І. В. Юревич;
асистент Я. О. Ковальова;
асистент Ю. О. Ремескова

Відповідальність за зміст тез несуть автори.

Проблеми реформування прокуратури : матеріали всеукр. наук.-
П78 практ. конф. (Харків, 15 квіт. 2016 р.) : у 2 т. / редкол.: Л. М. Москвич
(голова), А. В. Лапкін, І. В. Юревич та ін. – Т. 1. – Х. : Право, 2016. –
224 с.

ISBN 978-966-937-018-1

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)

Збірник містить матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми реформування прокуратури», яка відбулася 15 квітня 2016 року у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого за участю відомих вітчизняних науковців у галузі теорії прокурорської діяльності, практичних працівників органів прокуратури та суду. До збірника включено доповіді учасників конференції з різноманітних аспектів організації і діяльності прокуратури.

Для науковців, викладачів та студентів юридичних навчальних закладів, практичних працівників органів прокуратури, суду, інших правоохоронних органів, адвокатів та усіх, хто цікавиться проблемами прокуратури.

УДК 347.963

ББК 67.72

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)
ISBN 978-966-937-018-1

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Оформлення. Видавництво «Право»,
2016

контроль державних навчальних професійних закладів за якістю підготовки кадрів прокуратури на всіх етапах, конкурсний відбір найкращих працівників для прокуратури і гарантоване трудовлаштування всіх осіб, які пройшли відповідну програму.

Овсяннікова О. О.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

14 жовтня 2014 року парламентом був прийнятий новий Закон України «Про прокуратуру», мета якого полягає у створенні незалежної, прозорої, відповідальної, ефективної та професійної прокуратури. Будучи на сьогодні одним з ключових державних інститутів, прокуратура України постійно перебуває під пильною увагою громадськості та має, в силу своєї функціональної спрямованості, підвищені вимоги до прозорості її діяльності. Прозора, максимально відкрита діяльність органів прокуратури України буде сприяти формуванню у суспільстві об'єктивної думки щодо діяльності органів прокуратури, підвищенню рівня довіри до них.

Вимоги щодо забезпечення прозорості діяльності органів прокуратури України містяться у численних нормативно-правових актах, серед яких Закони України «Про доступ до публічної інформації», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Про прокуратуру» та інших. Крім того, на виконання вимоги діяти прозоро та відкрито прийнято Наказ Генерального прокурора України № 218 від 18 вересня 2015 року «Про організацію інформування суспільства щодо діяльності органів прокуратури України».

Так, Закон України «Про прокуратуру» у статті 3 закріпив перелік засад, на яких ґрунтується діяльність органів прокуратури України. Однією із основних засад діяльності прокуратури визначено прозорість діяльності прокуратури, що забезпечується відкритим і конкурсним зайняттям посади прокурора, вільним доступом до інформації довідкового ха-

рактеру, наданням на запити інформації, якщо законом не встановлено обмежень щодо її надання. Окрім цього, статтею 6 Закону визначається порядок інформування суспільства органами прокуратури. Зокрема, зазначається, що органи прокуратури не менш як двічі на рік інформують суспільство про свою діяльність шляхом повідомлень у засобах масової інформації. Генеральний прокурор України особисто не менше одного разу на рік звітує перед Верховною Радою України на пленарному засіданні про діяльність органів прокуратури шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних. Керівники ж регіональних та місцевих прокуратур на відкритому пленарному засіданні відповідної ради, на яке запрошуються представники засобів масової інформації, не менш як двічі на рік інформують населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці про результати діяльності на цій території шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних. Більш того, інформація про діяльність прокуратури оприлюднюється в загальнодержавних та місцевих друкованих засобах масової інформації і на офіційних веб-сайтах органів прокуратури. Також зазначається, що органи прокуратури оприлюднюють видані ними нормативно-правові акти з питань організації та діяльності прокуратури України в порядку, встановленому законом [1].

Отже, основними засобами забезпечення прозорості діяльності органів прокуратури України виступають: 1) відкритість конкурсного відбору на посади прокурора; 2) відкритий доступ до інформації довідкового характеру про діяльність та організацію органів прокуратури; 3) надання органами прокуратури інформації на запити фізичних та юридичних осіб, якщо законом не встановлено обмежень щодо надання такої інформації; 4) інформування суспільства про свою діяльність шляхом повідомлень у засобах масової інформації та на веб-сайтах органів прокуратури; 5) звітування Генеральним прокурором та керівниками регіональних та місцевих прокуратур про свою діяльність; 6) оприлюднення виданих нормативно-правових актів з питань організації та діяльності прокуратури України в порядку, встановленому законом.

Органи прокуратури останнім часом дієво використовують надані їм законодавством засоби для доведення до широкого загалу результатів своєї діяльності. Серед нововведень в галузі підвищення прозорості діяльності органів прокуратури можна зазначити ухвалення 18.02.2016 р. Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про прокуратуру” щодо забезпечення прозорості в організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з метою виконання рекомендацій Міжна-

родного валютного фонду», відповідно до якого призначення на адміністративну посаду в Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі здійснюється за результатами відкритого конкурсу. Інформація про дату, час та місце проведення конкурсу, кандидатів, які подали заяву про участь у конкурсі, оприлюднюється на офіційному веб-сайті Генеральної прокуратури України не пізніше ніж за 24 години до початку конкурсу. Конкурс на зайняття адміністративних посад у Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі проводиться публічно, з вільним доступом представників засобів масової інформації, журналістів на засідання конкурсної комісії та із забезпеченням трансляції у режимі реального часу відео- та аудіоінформації із засідань конкурсної комісії в мережі Інтернет [2].

При цьому, не можна сказати, що прокуратура користується високим рівнем довіри громадськості. Тому вважаємо, що на сьогодні основними пріоритетними напрямками щодо підвищення прозорості діяльності органів прокуратури є:

1) створення дієвих механізмів доведення до широких верств населення інформації про соціальне призначення, правовий статус та особливості діяльності прокуратури в Україні (наприклад, запуск он-лайн механізму запитів до прокуратури; оновлення веб-сайтів Генеральної прокуратури України та регіональних прокуратур тощо);

2) залучення представників громадськості до обговорення напрямків реформування органів прокуратури, шляхів вирішення актуальних проблем, що постають перед її працівниками під час виконання покладених на них повноважень;

3) удосконалення відомчої нормативно-правової бази з вказаних питань;

4) підвищення професійності кадрів, які відповідають за зв'язки із громадськістю;

5) організацію постійних соціологічних досліджень громадської думки щодо діяльності органів прокуратури.

Використана література:

1. Закон України «Про прокуратуру» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 2–3. – Ст. 12.

2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо забезпечення прозорості в організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з метою виконання рекомендацій Міжнародного валютного фонду» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2016. – № 11. – Ст. 128.